

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 87/2022
02.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Град Нови Сад, чији је заступник Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2656/21 од 26.10.2021. године, у седници одржаној 02.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2656/21 од 26.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 9451/20 од 19.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи исплати износ од 6.015.682,01 динара са законском затезном каматом од 19.05.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 425.183,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље којим је тражила исплату трошкова поступка преко досуђеног а до траженог износа од 559.468,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2656/21 од 26.10.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојена жалба туженог, а делимично одбијена и првостепена пресуда потврђена у делу којим је тужени обавезан да тужиљи исплати износ од 4.726.607,20 динара са законском затезном каматом од 19.05.2021. године до исплате и у делу одлуке о трошковима поступка, док је у преосталом делу првостепена пресуда преиначена и одбијен захтев тужиље за исплату износа од 1.289.074,81 динар са законском затезном каматом од 19.05.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 22.500,00 динара.

Против пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) и оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом туженог указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија, у складу са чланом 407. став 1. тачка 1-3. ЗПП, не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, у Листу непокретности број .. КО ... тужилја је уписана као власник кп бр. .. село, у уделу $\frac{1}{2}$, њива треће класе, у површини од 10 ари 8 м². Одлуком СО Нови Сад број 01-011/12 од 23.11.1977. године, промењена је намена предметне парцеле у грађевинско земљиште. Према Плану генералне регулације Мишелука са рибњаком („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 57/14) и Плану детаљне регулације Мишелука II у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 38/08) наведена парцела припада улици ... . Увиђајем на лицу места утврђено је да се граница кп бр. .. – регулациона линија улице ..., разликује од стања на терену, тако да део кп бр. .. у површини од 84 м² користи власник кп бр. .., део кп бр. .. у површини од 24 м² користи власник кп бр. ..., део кп бр. .. у површини од 57 м² користи власник кп бр. ..., део кп бр. .. у површини од 51 м² користи власник кп бр. ..., а део кп бр. .. у површини од 792 м² фактичко је стање дела улице ..., која је у том делу опремљена инфраструктуром. Према налазу и мишљењу вештака тржишна вредност предметне кп бр. .. по 1 м² износи 101 евро за 1 м², што на дан 16.05.2018. године, по курсу евра од 118,1770 динара за 1 евро износи за целу парцелу 12.031.364,02 динара, односно за сувласнички удео тужилје од $\frac{1}{2}$ дела износи 6.015.682,01 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је туженог обавезао да тужилји исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта у износу од 6.015.682,01 динара са припадајућом законском затезном каматом, сходно одредби члана 277. Закона о облигационим односима.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је исту делимично одбио и првостепену пресуду потврдио у делу одлуке којим је тужени обавезан да тужилји исплати износ од 4.726.607,20 динара са припадајућом законском затезном каматом и у делу одлуке о трошковима поступка, док је у преосталом делу жалбу туженог усвојио и првостепену пресуду преиначио тако што је одбио тужбени захтев тужилје за исплату износа преко досуђеног, а до траженог износа, односно одбио за износ од 1.289.074,81 динар са законском затезном каматом од 19.05.2021. године, из разлога што није извршена фактичка експропријација целокупне парцеле од 1.008 м², већ само у њеној површини од 792 м², док се преостали део налази у поседу власника суседних парцела.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1) као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном

интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2).

Из наведене уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у правном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/09...145/14), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту ("Службени гласник РС" бр. 44/95...46/98), прописано је да се грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу простора.

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/11... 108/16), поред осталог прописано је: да се добрима у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом - јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2); да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица које су та добра дата на управљање (став 5); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10).

Део предметна парцеле је Планом детаљне регулације Мишелука са Рибњаком и Планом детаљне регулације Мишелука II у Новом Саду намењен за јавну површину – улицу и фактички је земљиште приведено намени, пошто се користи као улица – јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља, чиме је извршена фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа, што је овде случај.

Имајући у виду наведено, а како је предметно земљиште приведено намени у складу са планским актима и по закону постало јавна својина, тужилца, као сувласник тог земљишта, не може да трпи штетне последице непоступања надлежног органа туженог који није спровео управни поступак и није донео решење о експропријацији које би било основ за исплату новчане накнаде тужилци.

Наиме, тужени је обвезник исплате накнаде, јер се део спорне парцеле на којој је тужилца и даље уписана као сувласник, користи као улица - добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 10. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужилци припада на основу члана 1.

Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, неосновани су ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на тврдњи да тужени није обвезник накнаде, јер ниједном својом радњом није депоседирао тужиљу. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног решења о експропријацији, односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби - улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио и остале ревизијске наводе, али је оценио да су исти без утицаја на другачију одлуку суда, јер су у питању наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. Између осталог, ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставала примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**